

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Polletna naročnina . Lir 800
Letna naročnina . Lir 1.500
Letna inozemstvo . Lir 2.500
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto IX. - Štev. 9

Gorica - četrtek 28. februarja 1957 - Trst

Posamezna številka L. 30

Moralna in materialna stiska družine v FLRJ

Povsed, kjer koli nastopi komunizem, takoj vpelje nekatere »pridobitve« laičnega liberalizma iz preteklega stoletja. Med temi je poleg ločitve Cerkve od države tudi razporoko. Kajti nerazvezljivost zakona imajo vsi marksisti za znamenje sužnosti žene. Zato pravijo, je treba ženo osvoboditi in dovoliti razporoko. Po mnenju tehle modrijanov bi morala razporoka prinesi nezaščitano lepoto v zakonsko in družinsko življenje, človeška družba, ki je poldruge tisočletje trpela zaradi nerazvezljivosti zakonske zveze, ki jo je vpeljalo krščanstvo, bi se morala sedaj znati v novi sreči. Seveda pa na to srečo zmanjšajo zagovorniki razporoke že štiri sto let. Luter je namreč prvi začel zagovarjati in dejansko dovoljevali razporoko. Kakšne so »dobrote« takega prestopanja božjih zapovedi, okušajo povsed, kjer so vpeljali razporoko, in sedaj so začele okušati tudi slovenske družine v Jugoslaviji. Gorje, ki ga pomeni za družino in posebej za otroke, razporoka, se da razbrati iz naslednjega poročila, ki ga je prinesel »Slov. poroč.« 19. februarja t. l.

»Statistika okrožnega sodišča v Mariboru izkazuje tudi zaskrbljujočo ugotovitev, dā iz leta v leto narasca število razveznih prav, da je vedno več razvez z obojestranskim pristankom in, kar je nič manj zanimivo, (bolje bi moral reči, nič manj žalostno) je dejstvo, da ločitve tudi na podeželju niso več redkost. V minulem letu je bilo pred okrožnim sodiščem 874 razveznih prav, v katerih je v večini primerov prišlo do razveze zakona.« Pojav se nevzdržno vedno bolj širi. »Tudi v tekocem letu bo, sodeč po prvih tednih, število razveznih prav zavzel nad polovico vsega dela civilnega oddelka okrožnega sodišča, kajti ob uradnih dneh je pred vložitvom vedno skupina ljudi,« zaključuje isti list.

Razporoka torej postaja velika rana družinskega življenja tudi na Slovenskem. Kje so vzroki? Kot katolicičani vidimo glavni vzrok v posnemanju verskega življenja in verske vzgoje, oziroma vidimo glavni vzrok prav v materialistični vzgoji, ki jo mladina dobiva v šoli in izven nje. Saj mladega človeka vse napeljuje predvsem v to, da išče izživljjanja svojim počutkom. Seksualna vzgoja in koedukacija, ki jo povsed zagovarjajo in izvajajo, tudi ne more blažilno vplivati na družino in njeno trdnost. Brez prave vzgoje in nadnaravnih sredstev, ki jih nudi naša vera, postane zakonska zveza za vse življenje nemalokrat zares obupna zadeva.

Toda poleg teh nadnaravnih verskih vzrokov so še drugi, ki jih navajajo sami in ki imajo gotovo svojo veliko težo. Glavni so:

1. Stanovanjska stiska. Ta postaja iz leta v leto bolj pereča. Zaradi slabega stanovanja si može vedno bolj isčejo tolažbe v gostilni. Družine morajo večkrat živeti ločeno mož od žene, ker ni prostora, zlasti od začetka. Tako je prilik za zakonsko nezvestobo dovolj. Od tu do razporoke je samo korak.

2. Alkoholizem. Ta vzrok je v temi zvezri s prejšnjim. Može in tudi fante so včasih taki alkoholiki, da postane življenje z njimi nevzdržno. Žena si v takem primeru pomaga z razporoko. O alkoholizmu ponovno in ponovno tožijo vsi časopisi in vsi, ki nosijo odgovornost za narodno zdravje in vzgojo, a se zdi, da z nikakršnim uspehom, kajti tožbe so vedno bolj pogoste.

3. Osamosvojitev žene. Tudi to je eden izmed vzrokov, ki postaja ved-

no bolj pogost vzrok za razvezo zaka. Žena je delavka, je uradnica, profesorica, ima svoj poklic, prinaša domov svoj zasluzek kot mož, včasih služi prav za prav ona, ker je mož brezposeln. Taka žena je hitro pripravljena na ločitev, če ji v družini ni kaj pagodu, posebno če je mož vdan alkoholu ali kakih drugih razvad. »Zanimivo je, da pomnijo starejši sodniki le redke primere, ko je vložila tožbo za razporoko. Ko je Bog ustvaril zakon, ga je ustvaril predvsem zaradi zaroda, zaradi otrok. Ti so prva dobrina zaka. Da se ta očuva, je hotel, naj bo zakon nerazvezljiv. Sedaj pa ljudje hočejo popravljati zamisel Stvarnikova in tako uničujejo njegovo največjo dobrino, ki je nerazvezljiva krščanska družina.«

Razporoka je torej postala nova rana, ki razjeda slovensko družino.

Zrtve njene so predvsem otroci. Kajti po vsaki zakonski razvezi nastane vprašanje: Komu otroke? Možu ali ženi? Niso redki primeri, ko potem ločeni zakoni oddajo otroke v zavetišča, v zavode itd. Tako postanejo otroci sirote pri živih starših. Seveda starši v svojem egoizmu ne pomislijo ali vsaj tega ne vzamejo v poštev, ko zahtevajo razporoko. Tako morajo otroci plačevati stroške za neuravnovesene odnose med starši. In v tem je ravno največja krivičnost zakonske razvezave. Ko je Bog ustvaril zakon, ga je ustvaril predvsem zaradi zaroda, zaradi otrok. Ti so prva dobrina zaka. Da se ta očuva, je hotel, naj bo zakon nerazvezljiv. Sedaj pa ljudje hočejo popravljati zamisel Stvarnikova in tako uničujejo njegovo največjo dobrino, ki je nerazvezljiva krščanska družina.

Evropske države na poti k zdravju

Predsedniki vlad Italije, Francije, Zahodne Nemčije, Belgije, Nizozemske in Luksemburga so prejšnji teden dosegli v Parizu sporazum o pogodbah za skupno evropsko tržišče in Evratom. Politični krogi menijo, da je to najvažnejši korak, ki ga je naredila Zahodna Evropa po drugi svetovni vojni. Pogodba o skupnem evropskem tržišču med drugim določa, da bodo v 12 letih postopno odpravili carinske meje med omenjenimi šestimi državami. Med njimi bo lahko svobodno krožilo blago, pa tudi kapital in delovna sila. Članice evropskega tržišča bodo skupno skrbeli za dvig zaostalih pokrajin. Za trgovino z nečlanicami bodo uvelde skupno carino. V skupno tržišče bodo vključene tudi francoske prekomorske pokrajine. Določili so veliko vsoto denarja, ki jo bodo članice vložile v te pokrajine. Sporazumi so se tudi o pogodbah za ustanovitev evropske atomske skupnosti ali Evratoma. Razumljivo je, da pri teh važnih sklepih, ki lahko v nekaj letih prinesejo zahodni Evropi nesluteno blaginjo, ako jih bodo zvesti in pametno izvajali, ni šlo vse gladko. Vsaka bodoča članica je skušala zaščititi svoje posebne interese in zato je v pogodbah precej kompromisov. Pogodbi še nista čisto pod streho, ker ju bodo morali odobriti parlamenti vseh šestih včlanjenih držav. Nasprotujejo jim, zlasti pogodbi o skupnem tržišču, močni industrijski krogi, ki se boje, da bi zgubili svoje gospodarske privilegije in dobičke, ki jih imajo zdaj zaradi carinskih mej. Boj bo torej težaven in nihče ne more točno napovedati, kako se bo končal. Če bodo vso stvar srečno spravili pod streho, bo v Evropi nekako tako, kakor je bilo pred letom 1914, ko ni bilo treba desetih listin in dovoljenj ter carin in taks, če si hotel poslati kakšen stroj iz ene države v drugo. Uveljavila se bodo seveda le sposobna industrijska podjetja, ki bodo vzdržala konkurenco na področju, kjer živi 150 milijonov ljudi, ne pa tista, ki so doslej marsikje živela z državnimi podporami ter za plotom vsakovrstnih zaščitnih carin. Tega pa je marsikdo boji in prav zato bo boj za svobodni evropski trg še vroč.

Nemčija v ospredju

Zahodna Nemčija bo septembra izvolila svoj tretji parlament. Nemške stranke se že zdaj pripravljajo za volitve in v znamenju volitev je tudi nemška zunanjša politika. Stari kanceler Adenauer je popeljal svoj narod k velikim uspehom. Vsi se še spominjam zasedene in razdejane

Nemčije, ki je živila v bedi in ruševinah. Danes se Nemcem godi najboljše med vsemi evropskimi narodi. Postali so neodvisna in suverena država s čudovitim gospodarstvom in dobro socialno ureditvijo. Dobo zadnjih deset let imenujejo Adenauerjevo dobo. Pa vendar Nemci niso zadovoljni. Peče jih zavest, da so razdeljeni na dve polovici. Pred očmi imajo en sam cilj – zdravje. Svoje glasove so pripravljeni dati tistem, ki jim omogoči zdravje. To bo torej glavno vprašanje, okoli katerega se bo sukal volilni boj.

Nekaj časa se je zdelo, da bi utegnilo prav to vprašanje Adenauerju iztrgati zmago iz rok. Ko so Sovjeti pričeli goljufivo politiko smehljajev, se je dvignilo v Zahodni Nemčiji veliko ljudi, ki so trdili, da bodo Sovjeti pristali na nemško zdravje, če bo Zahodna Nemčija izstopila iz Atlantske zveze in postala neutralna. To politiko je začela na vso moč zagovarjati Ollenhauerjeva socialistična stranka. Zadri tega je nastopila tudi proti ponovni nemški oborožitvi, proti obvezni vojaški službi in proti vstopu Zahodne Nemčije v skupno evropsko tržišče. Pri raznih deželnih volitvah so začeli zmagovati socialisti in marsikdo je napovedoval, da bodo zmagali tudi pri jesenskih državnozborskih volitvah. Le Adenauer se ni dal premakniti.

Zdi se, da so mu dali madžarski dogodki prav. Pokazali so, da Sovjeti ne bodo niti za ped popustili. Svojo voljo uveljavljajo s tanki, ne z demokracijo. To je odprlo oči tudi mnogim Nemcem. Začeli so spoznatati, da za zdaj ne bo nič z zedinjenjem in da si bodo lahko ohranili dosedanje pridobitve le, če bo za njimi sila, ki jih bo branila. Razni zavodi za ugotavljanje javnega mnjenja so ugotovili, da se večina spet naglibi na Adenauerjevo stran. Do volitev je sicer še dolgo in marsikaj se lahko dotlej zgoditi, toda novejši dogodki so vsekakor potrdili, kako prav je imel izkušeni Adenauer, 81-letni starček, ki se mlačniško pripravlja na volilni boj in ga bo verjetno tudi zmagovito izpeljal. Pri tem se upira na vero v Boga in pravičnost ter pravilnost stvari, za katero se borii.

Ali je možna rešitev?

Razni krogi v Zahodni Evropi so začeli razmišljati, kaj naj storiti Evropi v sedanjem mednarodnem položaju, ko ni videti nikaknega izhoda iz slepe ulice. Vse kaže, da je sporazum med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami nemogoč do dolga vrsto let. In to sta edini

TEL AVIV IN WASHINGTON

Prejšnji teden je bila ameriška diplomacija zelo delavna na področju Srednjega Vzhoda. Predsednik Eisenhower je hotel prepričati Izraelce, naj umaknijo svoje sile iz Gaze in Akabe. Izraelci so sprva odgovorili odklonilno na njegov poziv, izjavili pa so, da so pripravljeni nadaljevati pogajanja. Umaknili bi se le, če bi dobili jamstvo, da jih Egipt ne bo napadel in da se ne bi ponavljale stvari, ki so povzročile jesenski napad. Eisenhower jih je prijel zelo trdo.

Konec tedna je odpotoval v Washington izraelski veleposlanik Eban, ki je nesel Eisenhowerju nove predloga. Medtem so zastopniki afriško-azijskih držav že uradno vlo-

žili pri Združenih narodih resolucijo, naj izvajajo proti Izraelu kazenske sankcije, ker se ni pokoril sklep Združenih narodov. Protisankejam sta Francija, Velika Britanija in nekatere druge države, pa tudi večina ameriškega kongresa. Ker so Združene države še upale na kompromis, so dosegle, da so odložili razpravo o afriško-azijskem predlogu na nedogleden čas. Medtem so se začeli novi razgovori med generalnim tajnikom ZN Hammerškoeldom in izraelskimi zastopniki. Vsi upajo, da bo Hammerškoeld uspel skupaj z Eisenhowervim pregovoriti Izraelce, da pristanejo na umik, seveda pod določenimi pogoji.

da bi s tem tvegali tudi zase pogubno atomsko vojno. Evropa pa atomskega orožja nima in se torej ne bi mogla braniti.

V čem je rešitev?

V čem je torej rešitev? Amerikanci ne bodo niti hoteli, niti mogli v nedogled ostati v Evropi. Zato so se začeli v zahodnoevropskem časopisu pojavljati predlogi, da bi morala tudi Zahodna Evropa dobiti moderno atomsko in drugo orožje. Ne zato, da bi ga uporabila, ampak zato, da ji dà zagotovilo in varnost pred Sovjeti. Kakor se z atomskim orožjem danes držita v nekakšnem šahu in ravnotežju Amerika in Sovjetska zveza, tako bi se držali v atomskem ravnotežju Evropa in Sovjetska zveza. Moskva bi dobro vedela, da bi se v primeru napada na Evropo sama izpostavila smrtni nevarnosti, ker je v atomski vojni napadalec enako ogrožen kakor napadeni, če mu ta lahko vrne milo za drago.

Moskva bi sicer na vse kriplje nadaljevala prizadevanja za širjenje komunizma po vsem svetu, toda njen trud bi propadel, ker človeštvo komunizem že predobro pozna. Počasi bi se morala prilagoditi novemu položaju in misliti na pravno mirno sožitje z ostalim svetom. K temu bi jo sililo tudi nezadovoljstvo v podložniških državah. Dozorel bi čas za iskrena pogajanja o razorožitvi na obeli straneh. Zgodilo pa bi se še nekaj drugega. Kakor je Kremelj ne pristal na demokratično Finsko in Avstrijo, bi počasi moral storiti isto za nekatere druge države, zlasti za Vzhodno Nemčijo. Tako bi se Evropa lahko rešila in še veliko prispevala k ureditvi svetovnega miru ter okrepliti atlantskega zavezništva.

Italijanska vlada v negotovosti

Koalicija štirih strank, ki sestavljajo sedanjo ital. vlado, kaže dalj časa občutne razroke. V nedeljo so iz te koalicije izstopili republikanci, ki so se izrekli za samostojen odnos do vlade, kakor jim bodo narekovali trenutne prilike. Torej niso stopili v odločno opozicijo, temveč so samo odrekli trajno podporo vladi. To pa je za Segnijevi vlado težka zadeva, zato do sedaj se je več opiral na zvezno demokratično centra, ki so ga tvorile krščanska demokracija, liberalci, demokratični socialisti in republikanci. Sedaj, ko je odmanjkala podpora ene stranke, je nevarnost, da se zamajejo še drugi oporavniki vlade.

Medtem je prišlo do zaključka splošne razprave o kmetijskih pogodbah, ki je trajala skoraj tri tedne.

NAŠ TEDEN V CERKVI

3. 3. nedelja, 3. predp.: sv. Kunigunda, c.
4. 3. ponedeljek: sv. Kazimir, sp.
5. 3. torek: Pust
6. 3. sreda: Peplonica, sv. Perpetua in Felicita, m.
7. 3. četrtek: sv. Tomaž Aks., c. uč., sv. Teofil, šk.
8. 3. petek: sv. Janez od Boga, sp.
9. 3. sobota: sv. Frančiška Rimška, vd.

SV. KAZIMIR (1458-1484) poljski kraljevič in izvoljeni kralj ogrski.

Klub nevarnostim dvornega življenja, je živel nedolžno in čisto. Vzgled je mladini: če sem jaz zmagal, zakaj bi vi ne?

IZ SV. EVANGELIJA

Cisti čas je vzel Jezus dvanajstere ter jim rekel: »Glejte, v Jeruzalem gremo in spolnilo se bo vse, kar je pisano po prerokih o Sinu človekovem. Izdan bo namreč nevernikom in ga bodo zasmehovali in bicali in vanj pljuvali; in ko ga bodo bicali, ga bodo umorili in tretji dan bo vstal.« — In oni niso nič tega umeli; ta beseda jim je bila skrita in niso vedeli, kaj je govoril. Ko se je pa bližil Jerihu, je neki slepec sedel kraj pota in vbojajmo prosil. In ko je slišal množico, ki je šla mimo, je vpraševal, kaj bi to bilo. Povedali so mu, da gre mimo Jezus iz Nazareta. In zavpil je: »Jezus, Sin Davidov, usmili se me!« — Spredaj idoči so ga svarili, naj užihne. On pa je še mnogo bolj kričal: »Sin Davidov, usmili se me!« — Jezus je torej obstal in velel, naj ga pripeljejo k njemu. Ko se je približal, ga je vprašal: »Kaj hočeš, da naj ti storim?« — On pa je rekel: »Gospod, da spregledam!« — In Jezus mu je rekel: »Spreglej, tvova vera te je ozdravila.« — V hipu je spregledal, šel za njimi in slavil Boga. In vse ljudstvo je dalo Bogu hvalo, ko je to video.

*

Zveličar je najprej napovedal svoje kasneje uresničeno trpljenje, mučenisko smrť in vstajenje ter tako dokazal svoje popolno preroško in božje spoznanje. Njemu nobena stvar ni bila skrita ali nepoznana: do dne je poznal duše, čase in dogode, bral je najbolj skrivne misli, čustva, načrte. Stalno je imel pred očmi vse osebe z njihovo netranjostjo vred, dogodeke, vse stvari in vse dobe vsemirja. Potem pa je ozdrvil še slepega berača. S čudežem je potrdil resnico, da je bil učlovečeni Bog Sin.

Velika nesreča je slepeta naših oči. V zdravih očeh je več kot polovica življenja. Ozdravljeni slepec si torej, po človeško govorjeno, ni mogel kaj boljšega želeti kakor to, da spregleda. Nadvse ganljiva je moralna biti njegova večkrat ponovljena prošnja: Jezus, Sin Davidov, usmili se me! Ni težko uganiti, kolikor je bila njegova livačnost potem, ko je bil uslušan, t. j. po storjenem čudežu.

DR. VERIDICUS:

4

Ob trinajsti obletnici dogodkov v Cerknem

Ko je zvedel gospod dekan za njihovo justifikacijo, se je razjokal kot otrok in kar ni mogel najti primernih besedi, da bi obsodil to strašno dejanje: »Kaj takšnega nisem čakal! Nisem mislil, da imam v fari izrode, zmožne dvigniti roko na svoj duhovnik!« Obojaj je zlati trgovca Strausa, najimovitejšega v Cerknem, ki je imel za zeta samega komandanata IX. korpusa, pa se ni bil zavzel za odpeljane žrtve. Starčka je ta zločin strl. Le nekaj mesecov pozneje je zagrenjen umrl.

Cez dober teden dni se je pojavit na oglašni deski v Cerknem znani komunistički ojustifyraciji petnajsterih. S solzami v očeh in grozo v duši so domaćini brali o smrtni izvršitvi. Mati ubite učiteljice Pavle Paa je strgala z deske objavo, kričeč: »Sramujte se, morilci! Take ljudi ste poklali! Sramota! Neka druga ženska je kričala: »Ce so bili ti krivi, smo vsi! Se dojenice ubijete v zibelkah! Ljudska nevolja je bila tolika, da so partizani moralne napeliti plakat z grožnjo, da bo ustreljen vsakdo, ki bo še trdil, da so nedolžni.

Od onega dne so partizani izgubili vsa-

temu živeti, čeprav trpeča. — Grešniki pa, ki n. pr. nimajo vere ali kakorkoli tičjo v grehu, so slepi za ta in za drugi svet, so slepi za čas in za večnost, ker so slepi za Boga in božje resnice. Vidijo sicer ta svet in ga uživajo, nebes pa ne vidijo in nočejajo nanje misliti. Vidijo sebe in svoje užitke, Boga pa ne vidijo in ne svojih dolžnosti do Njega. Skratka, živijo za greh in v svojo lastno nesrečo, ne pa za Boga in nebesa. Kako je to žalostno: so ljudje, ki imajo vid in zdrave oči, pa so duhovno slepi. Greh je zamračil njihove duše in jim vzel pravo spoznanje. Zaslepil jih je. In takih duhovnih slepev je na svetu veliko. Ljudi, ki morda mnogo dajo na svoje telo, morebiti skrbno negujejo svoje telesne oči, svojo dušo pa zanemarjajo.

Bil je tudi zelo usmiljenega srca do reževez. Ni zapravil imetja za razkošne zabave, z njim je lajal bridkosti ubogih. Spet opomin mladim zapravljalcem!

Zelo se je trudil za zedinjenje pravoslavnih s Cerkvio.

Je zavetnik Poljske. Ne dvomimo, da greče prosi tudi za preskušeno Ogrsko kot nekdanji nje izvoljeni kralj.

Huda, brez dvoma, je telesna spletka, ko manjka vid.

A ni pretirano trditi, da je še neprimerno hujša duševna zaslepljenost mnogih ljudi. Očešnim slepencem je odvzet pogled na ta svet, na ljudi in na vidne stvari; ne vidijo lepote stvarstva, ne zasledujejo dogodkov: zanje je vidno življenje skoraj mratio. Toda njihova duša more kljub

temu živeti, čeprav trpeča. — Grešniki pa, ki n. pr. nimajo vere ali kakorkoli tičjo v grehu, so slepi za ta in za drugi svet, so slepi za čas in za večnost, ker so slepi za Boga in božje resnice. Vidijo sicer ta svet in ga uživajo, nebes pa ne vidijo in nočejajo nanje misliti. Vidijo sebe in svoje užitke, Boga pa ne vidijo in ne svojih dolžnosti do Njega. Skratka, živijo za greh in v svojo lastno nesrečo, ne pa za Boga in nebesa. Kako je to žalostno: so ljudje, ki imajo vid in zdrave oči, pa so duhovno slepi. Greh je zamračil njihove duše in jim vzel pravo spoznanje. Zaslepil jih je. In takih duhovnih slepev je na svetu veliko. Ljudi, ki morda mnogo dajo na svoje telo, morebiti skrbno negujejo svoje telesne oči, svojo dušo pa zanemarjajo.

Vse gresne duše toplo vabimo v spovednico: Pridite in spovejte se vaših grehov! — In zanje kličemo k Bogu: Gospod, daj jim milost, da duhovno spregledajo in se spreobnejo! Jezus, Sin božji, usmili se nas! Reši in spreobrni vse naše grešnike, vse ostale pa posveti! Sveti Mati Marija, prosi za nas!

BENEDIKTINCI V AFRIKI

Prvi benediktinski samostan v Vzhodni Afriki je blagoslovil in odprl škof Spiess v Ligangu. Ves obred se je izvršil v krajnjem jeziku.

INDIJSKA NOVA MAŠA

Škof Westermann iz Sambalpurja v Indiji je posvetil v duhovnika prvega člena rodu Adivasi. Rojaki so novomašnika slovensko sprejeli v mestu Gaibira, kjer je pel novo mašo. Od vseh strani so prišli iz džungle. Med rodom so zadnji čas opazili veliko gibanje za spreobrnjenje h katoliški Cerkvi.

OTOK MOZAMBIK

V portugalski koloniji Mozambik je zelo poraso število spreklenjen. Nadškofija sv. Lovrenca je bila ustanovljena leta 1910 in je štela 36 tisoč katoličanov. Vodi jo kardinal Klement De Gouveia. Danes ima nadškofija 228 tisoč vernikov. Zgradili so 25 novih cerkva in kapel.

NEMSKE DOBRODELNE USTANOVE

Nemški katoličani imajo svoje dobrodelne ustanove »Caritas«, ki je silno delavna. Leta 1952 je bilo v Nemčiji 4116 dobrodelnih ustanov s 303.000 prostori. V zadnjih desetih letih je bilo ustanovljenih 3000 dobrodelnih zavodov. V teh zavodih deluje 42.000 redovnih oseb in 38.000 laikov.

LIBANON

Libanon je majhna državica (1.500.000 prebivalcev) severno od Palestine. Sorazmerno je v Libanonu največ katoličanov med vsemi arabskimi državami. Katoličani imajo svojo univerzo. Priredili so prevod svetega pisma v arabščino. Dva libanonska

patriarha imata kardinalsko čast. V deželi je več samostanov, ki so središče verskega in liturgičnega življenja in dajejo vedno nove duhovniške poklice.

Predsednik republike je katoličan mamonitskega obreda. Libanon je v resnici krščanski branik posebno še sedaj, ko je komunizem obrnil svojo pozornost proti arabskemu svetu.

POROKE »PO ZASTOPNIKIH«

Kongregacija za zakramente je opozorila italijanske škofe, da se sklepajo številni zakoni v Italiji samo zato, da prizadeti dobijo pravico za izselitev. Mnoge tako zakone sklenejo izseljenci spo zastopnikih. Sami so že v tujini. Potem pooblaščajo kakšnega sorodnika ali drugo osebo, da v njihovem imenu sklene zakon v domovini. Nato napravijo peklike za ženo, ki jim potem sledi v tujino. Pri takih porokah lahko nastopijo različne težave: zato morajo biti župniki zelo pozorni pri takih porokah.

10 BOŽIJH ZAPOVEDI NA VRATHI

Na vseh ameriških katoliških žolah in zavodih bodo na večna vrata obesili veliko tablo z božjimi zapovedmi. Ta sklep so sprejeli na zadnjem sestanku ameriški učitelji.

LEPA MISIJONSKA POBUDA

V Nemčiji so v teku prizadevanja, da bi vsaka nemška škofija prevzela skrb in nekako botrsto nad eno misijonsko škofijo. Tako skrb je že prevzela koelnška nadškofija za nadškofijo v Tokiu na Japonskem. Spomladbi bodo z njeno pomočjo odprli pravno fakulteto na katoliški univerzi »Sophia« v Tokiu. Poleg tega so našli dobrotnike, ki so prevzeli za šest let skrb za 80 japonskih bogoslovcev, da bodo mogli dosegati duhovništvo.

Pa naj bi bil njih grob kjer koli: ob kraškem kalu, za podrtim zidom, ob cestnem jarku ali kje med brinjem — le da bi mogli položiti nanj šopek poljskih rož in pomoliti za verno dušo očenjš...

PRED SODNIM STOLOM SLOVENSKEGA NARODA

Pred sodni stol slovenskega naroda prinašamo pravdo krivične obsodbe in usmritative petnajstih cerkljanskih žrtv, zahtevajoča, da se jim vrne dolžna čast in priznajo nedolžnost.

Pretresljiva žalojiga v Cerknem, v kateri so tragično preminuli g. Piščane, g. Sluga in sodelevalniki iste bridek usode, je ogorčila vso javnost. Komunistični tisk, ki je sprva bruhal očitke izdajstva na uboge žrtve, je nenadoma utihnil. Začele so se pojavljati vesti, da je zadeva skupine g. Piščane zgorj izmisljotina: sploh niso bili usmrčeni, temveč le odpeljani nekam zaradi varnosti; na nekem mitingu je bilo javljeno, da sta gg. kaplana Piščane in Sluga živa in zdrava v Švici, na drugem mitingu, da sta v Franciji; spet drugi so zatrjevali, da so ju srečali na Notranjskem, in še drugi so se zaklinjali, da sta na glavnem štabu na Hrvatskem. Partizanski tisk in govorniki na mitingih, ki so med vojno tako izvrstno mičali ljudem glavo, so tako skušali zahtisati porazen

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

DR. RAJKO LOŽAR — RAVNATELJ MUZEJA V AMERIKI

Dr. Rajko Ložar je bil eden izmed vodilnih slovenskih umetnostnih zgodovinarjev in muzejskih strokovnjakov v Sloveniji med obema vojnoma. Bil je med drugim kustos ljubljanskega muzeja. Po koncu druge svetovne vojne je več let preživel kot begunec na Korškem. Marlivo je raziskoval koroške slovenske starožitnosti ter narodno kulturne posebnosti. Spisal je veliko število člankov za koroške slovenske liste. Obenem pa je bil izkušen mentor našim sodobnim kulturnim delavcem. Med drugim je opogumil skladatelja J. Nageleta, da je nadaljeval začeto delo na operi »Miklova Zala«.

Rodil se je Fišer v Celju pred 43 leti. Po maturi se je vpisal na ljubljansko vseučilišče, kjer je študiral filozofijo in pravo. Kmalu je stopil tudi v javno življenje ter se izkazal za moža bistrega duha, žive fantazije, s smisлом za lepoto in umetnost. Druga svetovna vojna je tudi njega pregnala iz domovine. Naselil se je na Korškem in se tudi tam uveljavil predvsem kot novinar. V življenju je mnogo pretrpel, sedaj je šel po plačilu k Bogu.

OBMEJNI PROMET V GORIŠKEM OKRAJU

Letos stopamo v tretje leto izvajanja videmskega sporazuma o obmejnem prometu. Na 220 km dolgi mejni je 31 obmejni prehodovi, izmed katerih služijo trije za mednarodni promet, osem za dvostranski promet in dvajset za maloobmejni promet.

Ugodnosti videmskega sporazuma je dejavnih v obmejnem pasu goriškega okraja 59.000 jugos. državljanov. Lani se je poslužilo ugodnosti prehoda čez mejo nad 270.000 italijanskih državljanov in okrog 475.000 jugos. državljanov. V zadnjem času pa je vzpostavljen upadanje obmejnega prometa. Obmejni promet je vplival v Sloveniji na večjo potrošnjo mesa, v drugem polletju pa se je povečala tudi prodaja bencina. Močno se je povečala še potrošnja masla, jaje, suhega mesa in deloma zelenjave. Povečal pa se je tudi promet v gostiščih.

Po drugi strani pa je občutiti močen padec prometa v prodajalnah obutve. Podobno je s tekstilnim blagom ter kuhinjskimi, galerijskimi in elektrotehničnimi izdelki ter raznimi obrtniškimi orodjem. Vzpostavljen videmskega sporazuma je zelo naraslo tudi število darilnih paketov, ki so jih večinoma deležni obrtinci in kmetje, v manjši meri pa delavec in uslužbenci. Vrednost teh daril se je lani povečala kar za 100 odstotkov v primerjavi s predlanškim letom in dosegla nad 92 milijonov din. Darilne pošiljke predstavlja predvsem kolesa, motorji, radijski aparati, živilni stroji in celo osebni avtomobili.

TRGOVSKI SPORAZUM MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO

V četrtek 21. februarja je bil po uspešnih pogajanjih podpisani v Rimu trgovski sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Sporazum, ki ima veljavno dve leti, določa doba za 30 milijonov dolarjev s plačljivim rokom do pet let. Italijansko delegacijo je vodil inž. Notarangeli, jugoslovansko pa dr. Papic. Ta slednji je izjavil, da bo sporazum prispeval k nadaljnemu razvoju trgovinske izmenjave med obema državama.

Prinašamo v strjeni obliki njegove obtožbe, a ohranjam klasično komuničiščno izražanje:

Po kapitulaciji Italije je na Primorskem razredni bog predel svoje mreže: mračnjaki, mali kapitalisti in drugi so postali voljno testo za okupatorjevo špionsko mrežo. Beli so vohunili in morili. Nemci so klali in požigali...

Ko se je na januarske ofenzive partizanska šola umaknila v Cerkno, ki je bile nekako v sredini osvobojenega ozemlja, je tam naletela na zagrizeno belogradistično sektu, ki dolži skupino izdajstva. Na tečaju sta ji stala kaplana gg. Piščane in Sluga. Imela je svojo ilegalno mrežo, širila ilegalne letake, prirejala sestanke in držala zvezo z inž. Rančingerjem, ki je bil zaposlen v rudniku bakra na Planini in ki je kot playgardist imel stike z gorenjskimi playgardisti, ti pa z Nemeji.

DOLINSKA PRAVDA PRED SODIŠČEM

Komunistični župan obsojen na sedemdeset dni zapora

V Benetkah imajo proces Montesi, v Trstu pa imamo proces Lovriha. Le to je, da je proces v Trstu veliko bolj zabaven, zanimiv in manj zapleten. Za zabavo skrijo komunistični advokati in komunistični časnikarji!

Komunistični advokat je na procesu 20. februarja vtičel v roki cerkveni obrednik in z njim »dokazoval«, da je cerkveni obred v Dolini motil župnik in ne župnik, ki je v cerkvi razgrajal. Isti klepetav advokat je povedal novico, da v cerkvi župan sme javno govoriti, duhovnik pa ne! V obrambi svojega varovanca se je advokat spozabil celo tako daleč, da je napisoval v zasljevanju prič na prave laži. V velikem ginenju je razlagal, kako so v neki cerkvi v dolini Gardena ob pogrebu leta 1942 med vojsko (!) prepevali narodno alpinsko pesem.

Med časopisi skrib za veliko zabavo »Primorsku. V doljem članku, kjer meče vso krivo za obsodbo na dolinskega župnika, pravi, da bi Lovriha moral biti obsojen na dve leti ječe, a je bil krvivo obsojen le samo na en mesec. Torej se celo »Primorskemu zdi premalo... Zelo verjetno se spominja, da je leta 1954 neka žena dobila telesne poškodbe, ko je raznala »Primorski dnevnik!« Takrat je prišla tudi pred županova hišo in Lovrihu jo je obrcal in tako dobil pogorno kazeno 40 dni ječe. »Primorski« je tedaj silovito napadal Lovriha in ga imenoval bersaljerja, danes pa ga v novi liniji na ves glas zagovarja in proglaša kot žrtvo klerikalcev! Zaradi »Primorskega« je Lovriha dobil 40 dni ječe, zaradi klerikalcev pa 30.

Sedaj čakamo samo še zadnje odsodbe peropraska v »Novem listu«. Ta pravčič je sicer že oba dolinska protagonista v eni sapi odsodil, a glej, sodišče »Novega lista« ni poslušalo in je odsodilo samo enega in tako se peroprask praska za ušes. Kakor vidimo, je na račun tega procesa že kar dosti zabave, pretepači in cerkveni razgrajaci pa dobivajo prav dober in kritični nauk.

POROČILO O PROCESU

O procesu samem ne mislimo podrobno pisati, saj je zaključek znan in vsem razumljiv. Sodišče je po starih dolgih urah življenja procesa spoznalo župana Lovriha za krivega. Državni tožilec je predlagal šest mesecev zapora, sodnik pa je končno odločil mesec dni. Dosti zabave je bilo med številnim občinstvom takoj v začetku razprave, ko je Lovriha dopovedoval sodišču, kako skrib za cerkev v svoji občini, saj da je dal zgraditi župnik v Dolini, da je popravil cerkev na Prebenegu, pri sv. Martinu, na Pečah, v Domiu pa da se po njegovi zaslugi vrši nedeljska maša v občinski žoli. Zanimivo se tudi sliši pred sodiščem, da obsojen ni nikoli in nikdar imel političnih govorov ob drugih pogrebih, medtem ko mnogi vedo, kaj se je godilo pri pogrebih pokojnikov Strajna, Bandija in Jercoga! Višek razprave je dejansko bil, ko je prišlo na dan, da izvira ves spor iz nesrečne ultimativne zahteve komunističnih simpatizerjev, ki so hoteli za vsako ceno spraviti pametne zavedne fante v filokomunistični zbor. — Po dolgem zasljevanju so advokati predlagali tudi zaslisanje razbremenilnih prič, a sodniku in državnemu tožilecu se je že zdelo vse odveč in sta dala besedo advokatom in končno je bila izrečena odsoda. Prav v zadnjih minutah se je pripeljal incident, ki bi lahko postavljal drugega Lovriha pred sodnike, a se je ta drugi Lovriha županov brat, pravočasno premislil in tako danes v tem listu na drugem mestu berete

njegov preklic žalitve. Tu preklic je zastonino in dobro zdravilo za rdeče mladostnike, ki bolehalo na praktični rdeči diktaturi.

NAUK PROCESA IN OBSODE

Neki modrijan je po procesu prav dejal, da vsega tega hrupu proti komunistom ne bi bilo, če bi dolinski župnik v celoti ugodil županovi »prošnji«: pogreb bi se v miru izvršil, sorodniki bi bili zadovoljni in ne bi bilo te sramote, ki ji kraja ne vidiš. Sodba tega modrijana je sicer prava... Če bi katoliški duhovnik kapituliral pred brutalnim nastopom komunističnega župana, resnično ne bi prišlo do tega hrapnega procesa, toda zgodila bi se hujše: v katoliški cerkvi bi zavladala prava rdeča anarhija, takšen duhovnik bi svojo cerkev izdal in jo prepustil komunistom za njihove masovne sestanke. Po nestetičnih incidentih od 1. nov. 1949 do 24. okt. 1956 je komunist Lovriha dobro vedel, da v cerkvi s svojim javnim protestom ne bi uspel, saj je sam rekel med drugim javna... jaz to zahtevam, četudi mu še danes vržejo v ječo do konca mojega življenja. Kdor tako jasno izpove svojo krivdo, nosi vso odgovornost in posledice.

Nauk težke afere v Dolini je kratek in jasen: pokojnini cerkvenim pvercem naj v cerkvi pojope le cerkveni pverci; civilist more z dovoljenjem sorodnikov pokojnega spregovoriti le ob koncu obredov pri grobu; podpisov pa odslej naprej ne dajajte komunistom! To so kratki trije nauki, ki jih prinaša proces Lovriha.

Prebrisani politiki premisljeno napadajo

In enoten odpor proti rdeči diktaturi v matični domovini.

Poleg javnih nastopov novolistarskih ljudi z obojnimi komunisti pri zadnjih tržaških volitvah, je bil in je njihov namen še nadalje ribariti v kalnen na škodo demokratičnih slovenskih vrst.

Jasno je, da »Novemu listu« ne preostane druga, nego da skuša po preizkušenem komunističnem receptu oblatiti vse in vsakogar, ki mu's premočrtim zadržanjem kali nočni mir in pretresa staro sopotniško vest...

Pred leti sta se v naše pozrtovalne ljudi dnevno zaletavala »Primorska« in »Delo«, danes izgleda, da sta zaradi očitne škode prepustila ta nevhaležni posel »Novemu listu«. — S tem pa ni sopotniški list nicesar pridobil, ampak se je — napsproto — še vse bolj razgalil za to, kar je in kar je od vsega početka bil.

V zadnjem pobalinskem izpadu proti našemu odgovornemu uredniku pa je vnesla »Novega lista« doseglj višek.

Po drugi strani je dokaj značilen čas in vsakokratne okoliščine, ki jih »Novi lista« primera do primera uporabi (ali izrabiti) za izpad. Samo nekaj bežnih primerov:

1. Junija leta 1955 smo se protikomunistični Slovenci v zamejstvu spomnili desetletnice mnogih tisočev poklanjih slovenskih vojakov in beguncov, katerih kosti polnijo Kočevske prepade. To strašno obletino slovenskega Katyna, ki ne pozna primere v slovenski zgodovini, je »Novi lista« okrenil z ogromnim napadom, medtem ko je sam »Primorski dnevnik« sramežljivo o njej molčal.

2. V istem letu 1955 je skrčanski »Novi lista« posvetil svoj dragoceni svinec dnevu katoliškega tiska, ki ga je komunistično časopisje rajišči namenoma prezrl...

Leopardi-Gradnik, Ocvirk, Beličič, Z. Tavčar, Vipotnik, Morje in Jeza. Pesniški prispevki niso slabi. Slikki so le prispevki Z. Tavčar, trivrstični Miroslava Morje in pa pesem v prozi F. Jeze, ki bi lahko brez škode izstala. Daje vtič, da je to pesniški prvevce. Z esej so zastopani A. Rebula, P. Merku, J. Hay (prevod) in F. Jeza. Rebula je naslovil na bralcev nekaj pikri opazk na levo in desno. Ne vem, če je tako mahanje, kjer ne izbira orožja, ne orodja, niti nasprotnika, primerena vizitka zborniku na pot. Medtem ko smo veseli vsakega truda in uspeha in moramo visoko coniti žilavost in pogum, ne moremo razumeti, čemu tako pikre besede na račun: Našim bralcem. S takim mahanjem si zbornik ne bo pridobival prijateljev, ne hrabcev, ne podpornikov. Rebula poznamo kot dobrega in močnega ustvarjaleca. Ne moremo pa razumeti odkod neestetski izrazi o zborovju, ki bo mledo v prazo, mendranje, trganje, in pljuvanje itd. Na strani 5 zgoraj trdi, da so Tokovi takšen slog izključili iz svoje estetske linije... in isti sepi pa sam grobo greši nad osnov-

ZAHVALA »DELU«

Končno se lepo zahvalimo »Delu«, ki vabi svoje bralce, naj v teh tednih zvesto čitajo »Katoliški glas«, kako piše o dolinskem županu, ki je postal nesrečen po krivi komunizma. Ker komunisti »Delo« radi ubogajo in resnično »K. glas v zadnjih tednih zelo berejo, jim še mi svetujemo, naj berejo tudi evangeli in zgodovinske članke o črnih sencah nad Kremljem. Ko bodo tudi slovenski komunisti začeli spoznati edino pravo luč evangeli, bodo po zgledu madžarskih trpečih delavec obrnili hrket Kremlju in se takovrnili v našo narodno občestvo, ki mu je komunizem tuja učenost!

Po krivi komunizma zgublja lepo in velika slovenska občina Dolina dobro ime na vseh straneh že več let. Mnogi prebivalci iz te občine ne upajo več v Trstu brez največje sile povrediti, da so doma iz Doline. Sedaj se sramota veča, ker so Lovrihovi advokati vložili priziv na višje sodišče in tako se bo čez par mesecev vršil nov proces in ves ta čas bo vodil veliko dolinsko občino pri izvoljeni občan, ki ima na hrbitu skupno 70 dni ječe.

Mi dobro vemo, da komunistom in vsem njihovim simpatizerjem ne ugaja naše pisanje o dolinski pravdi, toda nam pa ne ugaja, da mora katoliška Cerkev prav v Dolini že nad petnajst (15!) let po krivi komunizma toliko trpeti! Zato je sedaj ob odsodbi javnega komunističnega nereda zadnji čas za alarm, če sploh se hočemo v naših cerkvah Boga mirno častiti!

3. Ob znanem napadu župana Lovriha proti dolinskemu dušnemu pastirju v tamkajšnji cerkvi je »Novi list« spet uslomskov odmeril vsakemu od obeh del krvide, čeprav se je sedaj tudi pred sodiščem izpričalo, kdo je bil kriv.

4. Posebno obrekovalno žilico je »Novi list« pokazal za časa zadnjih tržaških volitv. Kot je znano ni napadel kakih komunistov, temveč se je z njimi tudi javno nerazdržljivo povezel! Očvidno so njegovi gospodarji zahtevali še več! S hlapčevsko poniglavostjo se je tedaj lotil obeh nosilec slovenske liste z namenom, da jih (ki je sam visokodnevce razglašal) »strmoglavia...«

Tako sta dr. Agneletto in dr. Simčič postala predmet gonje, ki je v stilu in načinu morda prekvala komunistične izpade.

Tu niso seveda niti z besedico omenjena vsa ostala podtalna rovarjenja za časa gorških volitet, kakor tudi ne ona, ki so se začela in nadaljevala z razbijetjem bivše SKSZ v Trstu in ki jih do popolnega zloma komunizma tudi zelo verjetno ne bo konec.

Federalistična zveza evropskih narodnih manjšin in Južni Tirolci

Malokomu je znano, da razvija živahn delovanje »Federalistična zveza evropskih narodnih manjšin«, ki ima svoj sedež na Danskem. Duša je zvezde je njen generalni tajnik Poul Skudergard. Znano je, da je imela ta zveza svoj kongres v lanskem poletju v Avstriji. Na tem kongresu so bile zastopane tudi naše narodne manjšine. V zvezi je včlanjenih mnogo evropskih narodnih manjšin. Ta mednarodna organizacija je pogosto uspešno posredovala pri pristojnih vladah v marsikakem narodnomanjšinskem vprašanju. To je storila tudi ob aretaciji južnotiolskega bivšega državnega poslanca, odvetnika in novinarja dr. Voglerja. Na zunanjega ministra v Rimu je naslovila vladljuno pismo, v katerem spominja ministra, koliko si Italija prizadeva za idejo Združene Evrope. Zelo bi pa koristilo, ako bi spustili vsaj začasno na svobodo tega znamenitega in zelo pozanega moža, ker bi s tem pridobil misel mednarodne solidarnosti. Zato izraža pismo upanje, da bosta italijanska in avstrijska vlada znali južnotiolsko vprašanje modro razplesti.

Lansko poletje se je zveza obrnila na nemškega zunanjega ministra s prošnjo, naj nemška vlada nadaljuje s svojimi podporami za danske manjšinske šole v Južnem Schleswig-u, kot je bilo dogovorjeno, dansko vlado pa je pozvala, naj da nemški manjšini v Severnem Schleswig-u odškodnino za zaplenjeno imetje med zadnjo vojno. Zavzela se je tudi za Nemce na Danskem, da bi dobili dostop v kulturni center Südjütländsche Halle, ki je bil deloma zgrajen z državnimi podporami. Podobnih primerov je mnogo. Zanimali so se tudi za Koroške in Primorske Slovence. Na ta način se tudi ustvarja narodnim manjšinam ugodno svetovno javno mnenje.

Prva zmaga avstrijskih narodnih manjšin

Vrhovno sodišče na Dunaju je v nekem sporu razsodilo, da se morata slovenčina in hrvaščina smatrati kot uradna dodatna jezika na sodiščih: »V upravnih in sodiščih. Nudijo pa Jezova izrazito subjektivna razmišljjanja predmet debate v svobodni reviji.

Ostali prispevki so posvečeni predvsem gledališču. Naslovna stran je preveč statična in ne predstavlja tega, kar bi naj. Tokovi, pisani z veliko ali pa z malo začetnicami, pomenili.

Če bi se zbornik rešil subjektivnega prepričanja, da je že na prvih straneh počakan, da z zarjavilom orožjem nastopa in maha ter išče sovražnika v praznem gnezdu, bi mu zlahkoto prerokovali in voščili srečno pot v življenje.

— s.

MLADIKA

Ta teden je izšla tržaško-goriška družinska revija »Mladika«. Po dolgih letih smo končno dobili spet svojo publikacijo. Do 1922. leta jo je izdajalo Katoliško tiskovno društvo v Gorici. Zdaj prihaja v prenovljeni obliki s tržaškimi in goriškimi sošlavec med nas.

Zunanjo opremo je zamenil Janez Prelepuh in ji dal zares svežo in lepo obliko.

5. Naš letoski dan katoliškega tiska ni »Novi list« napadel javno in odprto kot lani, zato pa je izbral enostavnejšo pot. Ob isti priliki (glej slučaj!) je napadel našega odgovornega urednika osebno, kateremu je z dvema člančicama skušal vzeti čast in ga učiti skatkov in morale...

6. Na analogen način je ustregel svojim redčim zaveznikom po zadnjih poljskih volitvah, ko je premisljeno izbral žalostno razmere poljskih katoličanov, ki so bili prisiljeni izbrati manjše zlo, ker bi sicer ugasnilo še zadnje upanje, da si z razmeroma manjšimi žrtvami v doglednem času pomagajo do svobode. Ta za lase pričleneni »primere« je vzpostavil z našimi razmerami, da bi našel sopravičilo za svoje spocije, dejanje in nehanje, ki ga niti koristoločstvo ne more opraviti...

Iz teh nekaj javno znanih ugrovitev si lahko vsakdo, ki ima količaj smisla za resnico, katekizem in moral (brez navidev), ustvari točen pojem o tem, komu in čemu služijo ljudje, katerih list naj bi s skrčansko-socialnimi idejamis prekvalil ubogo paro in spremenil zemljivo obliče.

Malokomu je znano, da razvija živahn delovanje »Federalistična zveza evropskih narodnih manjšin«, ki ima svoj sedež na Danskem. Duša je zvezde je njen generalni tajnik Poul Skudergard. Znano je, da je imela ta zveza svoj kongres v lanskem poletju v Avstriji. Na tem kongresu so bile zastopane tudi naše narodne manjšine. V zvezi je včlanjenih mnogo evropskih narodnih manjšin. Ta mednarodna organizacija je pogosto uspešno posredovala pri pristojnih vladah v marsikakem narodnomanjšinskem vprašanju. To je storila tudi ob aretaciji južnotiolskega bivšega državnega poslanca, odvetnika in novinarja dr. Voglerja. Na zunanjega ministra v Rimu je naslovila vladljuno pismo, v katerem spominja ministra, koliko si Italija prizadeva za idejo Združene Evrope. Zelo bi pa koristilo, ako bi spustili vsaj začasno na svobodo tega znamenitega in zelo pozanega moža, ker bi s tem pridobil misel mednarodne solidarnosti. Zato izraža pismo upanje, da bosta italijanska in avstrijska vlada znali južnotiolsko vprašanje modro razplesti.

Ta razsodba je zelo razveseljiva in posmeni odličen napredok v spoštovanju pravic narodnih manjšin v Avstriji. Temu pravemu koraku je pričakovati, da bodo sledili še nadaljnji. — Pri tem pa se človek vprašuje, kdaj bo demokratična Italija odpravila fašistični dekret o prepovedi slovenskega jezika pred sodiščem?

Zk. Trst
Mislim, da so to le izjeme. Vsak bolnik se sme posluževati svojega jezika. Poskrbljeno je tudi, da more vsakdo opraviti spoved v slovenskem jeziku, če le izrazi željo. Tiste usluženke, ki ne morejo slišati slovenske govorice, imajo pa zelo ozkorčeno mišljenje in ne spadajo v holnico. Bolnikom svetujemo, da vsak primer narodne nestrpnosti javijo vodstvu bolnice. Morda bo zadostovalo to, če pa ne bo pomagalo, so na razpolago še drugi uradi.

P. PREKLIC
Pedpisani Lovriha Danilo iz Doline štev. 44 globoko obžalujem, ker sem dne 20. fe

POSTNE PRIDIGE. Pri sv. Ignaciju bodo kot vsako leto pridige o Jezusovem trpljenju vsak petek. Ob 8. uri zvečer sveti rožni vence, pridiga in blagoslov.

Prva pridiga bo v petek 8. marca.

Peti kulturni večer v Gorici

SKPD iz Gorice je priredilo v nedeljo 24. februar svoj peti kulturni večer posvečen prvemu dramaturgu Tomažu Antonu Linhartu. Prof. Šah iz Trsta nam je v svojem predavanju lepo prikazal Linharta v okviru tedanjega časa.

Dramatski oder iz Trsta nam je nato podal lep prizor »Zoisovo omizje«, ki je zamišljen kot naraven uvod v Linhartovo Zupanovo Micko.

Novo naselje

Med ulico del Carso in železnicu bodo začeli zidati novo naselje, ki bo obsegalo 9 velikih stavb s skupno 72 stanovanji. Stavbe bo sezidala INA-Casa in bodo stale 167 milijonov. Dokončane bodo že v letosnji jeseni. S tem bo pereči stanovanjski problem v Gorici zelo olajšan.

Doberdob

V naši vasi se pripravljamo na sv. birmo in škofov pastirski obisk, ki bo z birmo v zvezi. Sprva je bilo določeno, da bo na tihu nedeljo, toda iz raznih razlogov smo jo prenesli na naš vaški praznik, ki ga obhajamo 6. avgusta na Marijo Snežno.

Se bolj pa nas skrbi proslava materskega dneva, ki ga hočemo lepo praznovati. Žalosti nas vest, da so nekateri otroci iz Mar. vrteca začeli zahajati v organizacije, ki jih vodijo ljudje, o katerih je znano, da niso v službi Cerkve. Veliko odgovornost nosijo starši takih otrok.

Števerjan

Pretekla dva tedna smo slišali večkrat žalostno zvonjenje števerjanskih zvonov. Zapustili so nas in šli v večnost: Doroteja Dornik, še ne enoletno dete; Marija Tomičič, mati našega občinskega svetovalca Jožeta Tomičiča in pa Jožef Maraž. V petek se jim je pridružil še Ivan Ciglič, ki je umrl v hiralnici v Gorici. Vsem prizadetim družinam izražamo svoje iskreno sožalje ter upanje, da počivajo pri Bogu.

V soboto dne 16. t. m. se je vršila seja števerjanskega občinskega sveta. Na dnevnem redu je bila izvolitev treh odborov in sicer odbora 3 članov za potrditev računov za leto 1956, nadalje odbora za razdeljevanje podpor (E.C.A.) in pa komisije za reševanje davčnih rekurzov. V začetku seje se je občinski svet spomnil 20. obletnice tragične smrti pok. Lojze Bratuža, ki je kot učitelj in nadzornik cerkvenega petja deloval tudi v Števerjanu.

Nadalje so občinski svetovalci soglasno odobrili vsto osem tisoč lir kot mesečno plačo gospodu županu.

Sklenilo se je tudi, da se zaprosi pri podjetju Ribi, da bi dodalo ob nedeljah in praznikih še eno avtobusno vožnjo in sicer pozimi ob 10h, poleti pa ob 11h zvečer, tako da bo oblaščana pot Števerjancem, ki se radi pomudi v mestu, in pa mesečnom, ki pridejo k nam.

Občinski svetovalci so tudi naprosili g. župana, naj bi se pozanimal pri višjih oblasteh za podporo, ki naj bi služila za napeljavo električne luči v Jazbini in v druge kraje v naši občini, kjer je še ni.

Preteklo nedeljo so prišli med nas gorški »Veseli fantje« ter nas v ožjem domaćem krogu razveselili s pestrim koncertom, ki so ga priredili prej v Gorici. Bili smo jih prav veseli.

SKPD iz Števerjana se toplo zahvaljuje g. prof. Fileju in njegovim ožnjim sodelavcem, M. Debenjaku, Fr. Valentinci in D. Klanjščku ter vsem »Veselim fantom za prijetni večer. Želja vseh Števerjancev, ki so vas poslušali, pa je: na svidenje!

P O D G O R A
V nedeljo ob 4h popoldne
in
na pustni torek ob 7h zvečer
VESELA IN PESTRA PRIREDITEV
ter
bogat srečolov.
Vabljeni!

Jazbine

Umrli je najstarejši mož v vasi, posestnik Franc Medvešček, v 88. letu. Bil je oče enajstih otrok. Pravijo, da, če se prištejo še umrli, jih je 16. Toliko ali še več kot je vseh šolskih otrok po naših vaških in mestnih razredih! Ob njegovi zadnji uri so bili vsi živi otroci navzoči.

Ena hči je prišla celo iz Maribora. Kakor da je njo čakal, je previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal. Počitni je bil po poklicu tudi zidar. Dosti je delal tudi pri cerkvah. Posebno pred urvo svetovno vojno je delal pri cerkvi v Gor. Cerovem. Meseca maja 1915, par dni pred izbruhom vojne, je skril vso dragoceno cerkveno opravo gorenenje in dolenje cerkvene cerkve ob navzočnosti g. vikarja in ključarjev. — Potem je pokojni šel s svojo družino v begunstvo in od tam je bil poslikan k vojakom. L. 1917 se je vojna vila premaknila do Piave. L. 1918 je zaprosil dopust, da bi obiskal domačijo. Sel je tudi pogledat skrite dragoceneosti. Vas in tudi cerkev je bila ena sama razvalina. Ena plošča, gornja, je bila že izkopana: kak tam je poskusil srečo! A do druge

plošča je bilo še 50 cm zemlje in pokojni Medvešček dvigne še drugo ploščo in najde še nedotaknjene vse dragocene predmete. Izroči jih ključarju. Torej je njegova zasluga, če so ohranjeni trije veliki srebrni križi, monitrance in kelih, kar se še sedaj rabi ob cerkvenih slovesnostih. — Naj pok. Francu Medveščku zato nebeški ključar sv. Peter čimprej odpre nebeška vrata, ko ni dočakal, da bi bil vstopil v novo jazbinsko cerkev ne živ ne mrtve. Ker še po desetih letih ni v Jazbinah pokopališča, smo morali še tega mrljča prenesti na daljnje, eno uro in pol oddaljeno pokopališče v Steverjanu.

»Soča« je prinesla ob zadnjem nalušu tudi nove jazbinske zvonove, ki so baje pokojnemu Francu prvemu k pogrebu zvonili. To pa, seveda, ni res. Novi zvonovi že od 1954 čakajo v Gorici, da bi se oglasti kaki velikodusni botri in bi jih pomagali montirati in obesiti. Zaenkrat kličjo žive in mrtve, žal, le še oni »binglecie«, ki vsi trije tehtajo okoli 100 kg.

naročnik M.J. v P.

SLOVENSKO KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO V GORICI

VABI

NA MOLIERE-JEVO VESELOIGRO V TREH DEJANJIH:

SCAPINOVE ZVIJAČE

IGRAJO ČLANI DRAMSKEGA ODRA S.K.P.D. — REŽIJA: M. KUMROV. PRIREDITEV SE VRŠI V NEDELJO 3. MARCA OB 20.30 V DVORANI BREZ. MADEŽNE NA PLACUTI.

Vabilo dvignete v trgovini Kosič - ulica Rastello, 1 in na upravi »Katol. glas«.

BAZOVIŠKI FANTJE

vabijo na pustno prireditev v nedeljo 3. marca ob 17. uri.

Spored:

1. Veseloigra trodejanča: Č E V L J A R

2. Šaljivi spev: Z U P A N

3. Kuplet: K O F Ě

Sodeluje tudi mešani zbor.

Med odmori srečolov.

Prijatelji, pridite v Bazovico!

Nove hiše in sole v Trstu

Tehnično ravnateljstvo zavarovalnega zavoda INA je določilo 1 milijardo lir za izvedbo načrta novih stanovanjskih hiš tržaškega okraja Barkovlje-Boveto. V načrtu so manjše vile in tako zvane »sease popularie, vsega skupaj 300 stanovanj. Tržaška občina se je pa obvezala za povezavo cest otdotnega okraja. — V načrtu je tudi gradnja 2 novih šol; ene v Rocolu, druge pri sv. Sergiju. Na Gredi pa bodo zidali nov vrtec, ki bo imel Ital. in slovenski oddelek.

Na veselo predpustno zabavo vabi

SLOVENSKI ODER IZ TRSTA
v dvorano na KONTOVELU.

Igral bo veseloigro

»Z U P A N O V A M I C K A «

Igra bo v nedeljo 3. marca ob 4.30.

Ogrskim beguncem

Tržaška občina je dala na razpolago vitezom Madžarskega reda tovorni avto, s katerim bodo prepeljali ogrskim beguncem v Graz (Avstrija) 1000 vrčev marmelade in 500 kosov oblike. Darove bo osebno razdelil princ Maks Windisch-Graetz.

Samotorca

Na zadnji članek je znanega komunista iz Šempolja zadel v živo. Predvsem je treba poudariti dejstvo, da se njegova taktika zmerjanja in psonovanja v ničemer ne razlikuje od tega, kar on v svojem »spogojenem zanosu imenuje »spodli izpad«. V očitnem pomanjkanju protiargumentov se je zagovornik komunistične sužnosti v deželah »ljudske demokracije« vstavljal Titovino, poslužil običajnih psov. Slaba kri in se kaka druga resnejša skrb... ga je po daljšem presledku prisilita, da se je v nedeljski številki »Primorskega dnevnika« udarneko zaletel, ne da bi kljub varljivemu »zadoščenju« temeljito premisli predno nam ustreže...

Da smo ga v dopisih iz naših vasi že neštetokrat točno pogodili, nam je v veliko veselje in presenečenje vseh naših ljudi, ki nas nanj stalno opozarjajo, potrdil sam! Takole se je izjejal: »Šempoljski komunist pa je pisal o kmetijskih in drugih

vprašanjih (?) na tej zemlji, ko ni še ta strelec nosil srajčke... Ko se krepko pojavlja v razpravljanju v starji Jugoslaviji, dostavi: »... in po vojni spet tukaj... Kar se njegovih razprav je v starji Jugoslaviji tiče, se ne moremo izreči. Gotovo je, da kolhozov kmetom ni mogel prispodbati, česar se tudi ona tej zemlji predvidno ogiblje, ker dobro ve, da bi nihče ne želel postati suženj kolhognih valptov na lastni zemlji; saleški in samotarski kmet »če celo ne...« Če so ga kominformistični bratraci v slavnici serie, ki bo morda kmalu zasijala že v drugi izdaji, histerično proglašali za titovskega »vohiljača«, pa nima krijeva. Takrat smo namreč slišali mnogo takih stvari, ki utegnijo sčasoma postati aktualne in ki nimajo s kmetijsko vnmno nobene zvez... Tako bi naj vseznali strokovnjak začel že enkrat raziskovati krivo za ugrabitev v Gabrovcu in razne druge nočne podvige »delovnih ljudi«, ki jih po vojni ni bilo malo. — Zaenkrat ostane slej ko prej pribito, da je on v službi komunizma, to je tiste »ljudske demokracije«, ki je na tisoč zavednih Slovencev — kmetov zverinsko pobila in prazato je njegovo prizadevanje le preračuna življenčina.

DRAMSKI ODSEK MARIJINE DRUŽBE V ROJANU

ponovi v nedeljo 3. marca

dve šaloiogrji:

DOBER ZASLUŽEK

in

GOSPA FIPS IN GDČ. TIPS

Začetek ob 17.15.

Med odmori srečolov!

V a b l j e n i !

TRŽASKA MARIJINA DRUŽBA

ponovi

v nedeljo 3. marca veseloigro

»J U R Ć K I «

Začetek ob 5^{1/2} v ulici Risorta 3

† Josip Puhalj

V nedeljo zvečer je po daljši bolezni umrl v Trstu znani slovenski gospodarstvenik Josip Puhalj. Pokojnik je bil doma iz Pulja. Javno pa se je udejstvoval v denarnih in gospodarskih ustanovah v Ljubljani in v Trstu. Velika sposobnost in blagi značaj pokojnika sta pripomogla, da je užival splošen ugled in priljubljenost v vseh tržaških krogih.

Rad je pomagal z nasveti in izdatnimi darovi, kjer je mogel. Kdo ga je poprosil, ga ni prosil zastonj.

Pogreb je pokazal, koliko je pokojnik imel prijateljev, ki so se želeli na zadnji poti od njega posloviti.

Naj počiva v miru! Užaloščeni soprogji, hčerki in sinu naše iskreno sožalje!

KATOLIŠKI GLAS

TOSCANINI JE DOBIL ODPOVED?

Toscanini ni umrl dne 16. januarja 1957,

temveč dne 4. aprila 1954, ko je v New

Yorku zadnjikrat dirigiral svoj orkester.

Tako piše v reviji »Le Vie d'Italia« glavni

Toscaninijev biograf Filippo Sacchi, ki še

poudarja, da je bil slavni dirigent pri-

moran podpisati ostavko kot dirigent ve-

likega orkestralnega kompleksa N.B.C.

Ameriška družba R.C.A., ki je finansirala

vez orkestralni kompleks, je sklenila v

marecu leta 1954 ta kompleks razpustiti.

Poslala je Toscaniniju že sestavljen po-

slovnino pismo, katerega bi moral on sam

podpisati. To je bil za starega dirigenta

težak udarec, ki ga ni mogel preboleli.

Vedno bolj se je bližal dan njegovega zad-

njega nastopa, toda Toscanini se nikar

ni mogel odločiti, da bi podpisal tisto